

Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи

требованиями рынка труда. Предложенные подходы применяются в процессе обучения взрослых в высших учебных заведениях, а также в системе переподготовки и повышения квалификации.

Ключевые слова: андрагогика, акмеология, обучение взрослых, непрерывное образование.

Andriy Lytvyn, Larysa Rudenko

Formation of adults in the context of akmeological approach

Summary. Andragogical and akmeological model of adults' teaching in way of examining them in the context of the continuous education are appoints. The adults' teaching importance is really topical in connection with the necessities of labour-market. The pedagogical technologies offered are used in the process of adults' teaching in the highest educative institution and in the system of the retraining and rising qualification also.

Key words: andragogy, akmeology, adults' teaching, lifelong learning.

УДК 378.146

**Лариса Максимова,
м. Кременчук**

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ У ВНЗ ЧЕРЕЗ МОДЕРНІЗАЦІЮ УПРАВЛІННЯ ОСВІТІМ ПРОЦЕСОМ

Актуальність удосконалення управління якістю навчання в епоху інформаційного суспільства зумовлена завданнями, які ставлять перед системою освіти Закони України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, „Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття), Концепція Державної програми розвитку освіти, нормативні документи Міністерства освіти і науки України про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Для сучасної Європи характерними є потужні інтеграційні процеси, які охоплюють різні галузі суспільного життя окремих країн. Поряд з принциповими змінами соціально-економічного

характеру спостерігаються тенденції формування загальноєвропейського освітнього простору. Суттєво зростають вимоги до кваліфікованого спеціаліста, що викликано зміною структури економічних взаємовідносин і ринку праці. Одним з важливих завдань сучасного вищого навчального закладу є підготовка професіонала, мобільного на ринку праці, здатного до адаптації та якнайповнішої реалізації власного творчого потенціалу. Важливим кроком до формування загальноєвропейського освітнього простору стала Болонська конвенція, яка започаткувала процес інтеграції освітніх систем європейських країн. Оскільки наша країна є активним учасником загальноєвропейських процесів, актуальним є питання перспектив розвитку вітчизняної системи вищої освіти та її особливостей в умовах реалізації положень Болонської декларації [2].

Пріоритети розвитку вітчизняної освітньої галузі визначені Державною національною програмою „Освіта” („Україна ХХІ століття”). Програма визначає основні шляхи реформування освіти: запровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досліджень, відхід від авторитарної педагогіки, підвищення професійного та загальнокультурного рівня педагогічних кадрів, формування нових економічних основ системи освіти, реорганізація існуючих і створення навчально-виховних закладів нового покоління, регіональних центрів та експериментальних майданчиків для відпрацювання та відбору ефективних педагогічних інновацій та освітніх модулів, демократизація, децентралізація системи управління освітою, створення регіональних систем управління навчально-виховними закладами [5].

За М. В. Кісіль, якість освіти – це ряд системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятим вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам. Отримання якісної освіти безпосередньо залежить від якості самих вимог (цілей, стандартів і норм), якості ресурсів (програми, кадровий потенціал, контингент абітурієнтів, матеріально-технічне забезпечення, фінанси тощо) та якості освітніх процесів (наукова та навчальна діяльність, управління, освітні технології), які безпосередньо забезпечують підготовку

Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи фахівців [1, с. 82].

Ідея реформування системи освіти і, зокрема, покращення якості навчання неможлива без радикальної перебудови управління вищими навчальними закладами, органічної інтеграція науки і освіти, активного використання новітніх інформаційних технологій для підвищення якості навчання і виховання [2].

Розвиток ринкових відносин у сфері вищої освіти неминуче веде до виникнення конкуренції між вищими навчальними закладами на ринку освітніх послуг. Якість освіти є важливою характеристикою, що визначає конкурентоспроможність навчальних закладів. При цьому завдання підвищення якості освіти тісно пов'язане із завданням ефективного управління освітнім процесом і ресурсами ВНЗ.

У Кременчуцькому інституті Дніпропетровського університету економіки та права одним із засобів покращення якості навчання є використання новітніх інформаційних технологій для управління навчальним процесом. Тому метою нашої роботи є оприлюднення напрацьованого досвіду впровадження інформаційної системи управління навчальним процесом.

Складність інформаційної ситуації в управлінні вищими навчальними закладами полягає в тому, що на даному етапі накопичено великі масиви інформації, яка багатоманітна, має різний ступінь репрезентативності, з нерівноцінною аргументацією і значною надлишковістю. Потoki інформації у ВНЗ частіше функціонують стихійно, ніж організовано під впливом керівників чи працівників інформаційних служб. При цьому відсутнє єдине теоретичне підґрунтя та уніфікована технологія структуризації інформаційних потоків та елементів процесу управління, що породжує проблеми, знижує ефективність керівництва навчальними закладами та призводить до несвоечасного прийняття управлінських рішень.

На ринку інформаційних систем пропонуються програмні продукти, які автоматизують окремі сторони діяльності навчального закладу, в основу створення яких покладено функціональний підхід, що не наближає до принципового рішення завдання управління ВНЗ. Функціональний підхід, припускає, що

навчальний заклад – це механізм, який володіє набором функцій, розподілених серед підрозділів вищих навчальних закладів. Основним недоліком функціонального підходу є те, що виконуючи вузькоспеціальні завдання, співробітники підрозділів перестають бачити кінцеві результати роботи навчального закладу в цілому і усвідомлювати своє місце в загальному ланцюжку. Така система спрямовує співробітників добре виконувати функції, але не орієнтує на досягнення результату. Функціональний підхід приводить до ізольованості структурних підрозділів, виникнення свого роду „конкуренції” між ними і неефективності інформаційної підтримки, зумовленою „клаптевою” автоматизацією [3].

Ми переконані, що розробка інформаційних систем управління навчальним закладом має ґрунтуватися на системному підході, який розглядає всю діяльність ВНЗ як послідовність взаємозв'язаних процесів, які проходять через всі підрозділи, задіюють всі служби і який орієнтований на реалізацію стратегічних цілей, які вищий навчальний заклад ставить перед собою. Саме реалізація системного підходу є необхідною умовою успішної реалізації в інформаційних системах сучасних управлінських методик.

Автоматизація управління Кременчуцьким інститутом Дніпропетровського університету економіки та права почалася із автоматизації роботи її функціональних підрозділів (деканатів) в умовах функціонування в інституті інформаційної системи „ІС: Підприємство 7.7” в конфігурації „Бухгалтерський облік для України”. Було автоматизовано формування заліково – екзаменаційних відомостей і формування на підставі їх даних елементарних внутрішніх звітів для аналізу успішності студентів. Інформаційна база для роботи деканатів не була пов'язана ні з роботою приймальної комісії, ні навчально-методичного відділу, ні кафедр, ні відділу кадрів. Така „клаптева” автоматизація призводила до великої кількості помилок, наприклад, невідповідності назв предметів у заліково-екзаменаційних відомостях з навчальними планами через неухважність секретарів деканатів і не зменшила об'єми ручної праці.

Придбання у 2008 році управлінської інформаційної

Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи

системи „ІС: Підприємство 8.1” дозволило на її базі створити інформаційну систему, засобами якої автоматизовано роботу приймальної комісії, кафедр (деканатів інститут не має, вся робота ведеться випускаючими кафедрами), навчально – методичного відділу, бухгалтерії, відділу кадрів, господарського підрозділу.

Зважаючи на проблеми „клаптевої” автоматизації, інформаційна система управління розроблялася як інтегрована логістична система, основним бізнес - процесом якої є навчальний процес. Концепція створення інформаційного простору КІ ДУЕП представлено на рис. 1.

Розроблена інформаційна система управління дозволяє здійснювати контроль та накопичувати інформацію про навчання в інституті особи з моменту подачі заяви в приймальну комісію на обрану спеціальність до зарахування в контингент студентів, від зарахування до першої сесії, завершуючись підготовкою додатку до диплома та випуском фахівця. Функціонування структурних підрозділів КІДУЕП в єдиному інформаційному просторі дозволяє їм взаємодіяти як на рівні процесів, так і на рівні обміну даними.

Рис. 1. Концепція створення інформаційного простору КІ ДУЕП

Інформаційні потоки розробленої інформаційної системи диференційовані. Основою диференціації інформаційних потоків є

цілі управління (управління навчально-виховним процесом, адміністративно-управлінська та господарсько – фінансова діяльність), які визначають зміст необхідної прямої і зворотної інформації, та суб'єкти управління (керівники, викладачі, студенти), які є основними джерелами та користувачами інформації. Інформаційні потоки формуються на підставі змістовно-цільового взаємозв'язку даних, спрямованих від суб'єкта-джерела до суб'єкта-користувача. Структура інформаційних потоків представлена на рис. 2.

Використання аналітичних даних інформаційної системи дає можливість впливати на ставлення студентів до навчального процесу, регулювати рівень відвідування ними аудиторних занять, виконання навчальних планів і програм. Ці дані враховуються при визначенні найкращих і найгірших навчальних груп та окремих студентів, формування рейтингу академічних груп, що є підставою для підвищення свідомості студентів та якості навчання.

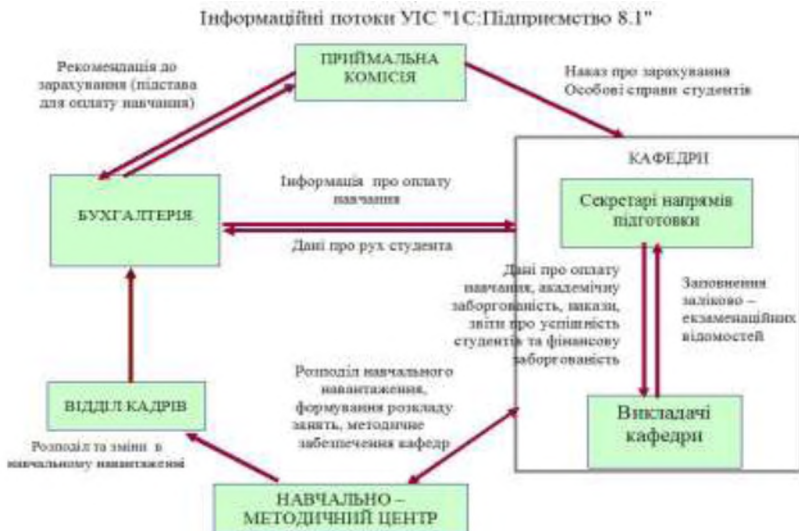

Рис. 2. Структура інформаційних потоків УІС, розробленої КІ ДУЕП

Перспективним напрямом дослідження, на наш погляд, є прогнозування якості навчання на підставі аналітичних даних управлінської інформаційної системи.

Література

1. Кисіль М. В. Оцінка якості вищої освіти // Вища освіта України. – 2005. – № 4 (14). – С. 82-87.
2. Концепція Державної програми розвитку освіти на 2006-2010 роки // Вища школа. – 2006. – № 3
3. Материалы 8-й научно-практической конференции „Новые информационные технологии в образовании” – 2008 [Електронний ресурс]. – <<http://www.1c.ru/rus/partners/training/edu/conf8/>>
4. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / Упоряд. М.Ф.Степко та ін. – Тернопіль: ТДПУ, 2003. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кітченко, О.М. Любарська та ін.; за ред. О.М. Пехоти. – К.: АСК, 2004. – 256 с.
5. Постанова Про Державну національну програму „Освіта” („Україна ХХІ століття”) від 3 листопада 1993 р. №896 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.mon.gov.ua>. – Загол з екр. – Мова укр.

Лариса Максимова

Повышение качества обучения в ВУЗах через модернизацию управления образовательным процессом

Аннотация. В статье рассматривается вопрос повышения качества обучения через автоматизацию управления образовательным процессом высшего учебного заведения; представлена концепция создания информационного пространства высшего учебного заведения.

Ключевые слова: качество обучения, автоматизация управления ВУЗ, управленческие процессы.

Larysa Maksymova

Quality improvement of teaching through educational process control modernization

Annotation: In the article the question of upgrading teaching is

examined through automatization of educational process control for higher educational establishment; the concept of informative space creation for higher educational establishment is presented.

Key words: teaching quality, automatization of management for higher educational establishment, managerial processes.

УДК 377: 7

Олена Отич,
м. Київ

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Відмова від технократичного розуміння особистості як гвинтика суспільного механізму та утвердження гуманістичного підходу до процесу її формування як людини-творця актуалізували важливість творчого розвитку особистості, виявлення і розкриття її неповторності та унікальності, становлення її як яскравої творчої індивідуальності.

Ефективним засобом реалізації даного завдання правомірно вважається хореографічне мистецтво, адже в хореографії фантазія, різноманітність, непередбачуваність відіграють винятково важливу роль, оскільки кожне нове виконання танцю, створення нових елементів його лексики і фігур вимагає імпровізаційності, творчості, свіжості.

Танець є пластично-просторово-часовим інтегрованим видом мистецтва, в якому художні образи створюються за допомогою естетично забарвлених, музично організованих, ритмічно змінюваних рухів і поз людського тіла. Його творчий потенціал генетично закладений вже в самій його природі. Так, танцювальні рухи з прадавніх часів слугували індивідуальним художнім вираженням сприйняття виконавцем оточуючого світу. За допомогою різноманітних поз і міміки танцюристи висловлювали свої почуття, емоції та думки. Не випадково, З. Фрейд вважав, що, вивчаючи тілесне самовираження людини („Я”), можна зрозуміти її психічний стан та підсвідомі процеси („Воно”).

Танець дозволяє створити комфортне навчальне і комунікативне середовище, адже його структура й чіткий малюнок